

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสมัยโบราณเมื่อครั้งการติดต่อสื่อสารและการคมนาคมยังไม่สะดวก มนุษย์เรายังมีการติดต่อสื่อสารกันน้อย ส่วนมากมีชีวิตความเป็นอยู่และมีการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลภายในชุมชนที่ตนอยู่อาศัยเพียงเท่านั้น ครั้นเมื่อโลกเจริญขึ้น มีความจำเป็นต้องติดต่อสื่อสารระหว่างกันและกันมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ทักษะคติ คุณธรรม ศิลปะ วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนมีการติดต่อค้าขายระหว่างกัน ซึ่งในการติดต่อกันนั้นถ้าเป็นไปได้ในระหว่างบุคคลที่อยู่ในชุมชนหรือเชื้อชาติที่ใกล้เคียงกันแล้วจะไม่เกิดปัญหาหรืออุปสรรคมากนัก แต่ถ้ามองว่าเป็นการติดต่อกันระหว่างบุคคลที่มีเชื้อชาติแตกต่างกันแล้ว ย่อมจะก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้นมากมาย ทั้งนี้เพราะว่าทั้งสองฝ่ายไม่สามารถพูดจาให้เป็นที่เข้าใจกันได้ ดังนั้นภาษาจึงนับว่าเป็นสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญมากในการติดต่อสื่อสารระหว่างมนุษย์ด้วยกัน เพราะภาษาจะทำหน้าที่เป็นสื่อกลางระหว่างคนชาติต่าง ๆ การที่จะติดต่อกับคนชาติอื่นได้นั้น เราจำเป็นต้องเข้าใจภาษาของชาตินั้นให้ได้เสียก่อน ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้เองจึงทำให้การเรียนรู้อาษาต่างประเทศมีบทบาทอย่างสำคัญต่อคนไทยเรา ดังจะเห็นได้ว่าในสมัยโบราณประเทศไทยเราได้มีการส่งคนไปศึกษาต่อในต่างประเทศ เพื่อให้บุคคลดังกล่าวไปเรียนภาษาต่างประเทศแล้วกลับเข้ามารับราชการ โดยทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาแทนชาวต่างประเทศ ซึ่งประเทศไทยเราได้จ้างมา ดังปรากฏในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ไทยได้ส่งนักเรียนไปเรียนที่ฝรั่งเศส โดยมีหลักฐานปรากฏว่าส่งไป 3 ครั้งด้วยกัน คือ

- ครั้งแรกในปี พ.ศ.2224 ส่งไปพร้อมกับข้าราชการที่ไปสืบข่าวทูตที่ส่งไปฝรั่งเศส ครั้งที่ 1 (พ.ศ.2223) คราวเรือแตก ครั้งแรกนี้ ส่งไป 6 คน ¹
- ครั้งที่สอง พ.ศ.2228 คราวออกพระวิสุทธรสุนทร (โกษาปาน) เป็นเอกอัครราชทูต ในเที่ยวนี้มีบุตรข้าราชการคนไทยตามออกไปศึกษาวิชาฝรั่งเศสอีก 12 คน ²
- ครั้งที่สาม พ.ศ.2231 คราวสมเด็จพระนารายณ์ทรงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ บาคหลวงตาซาร์ด (G. Tachard) เป็นเอกอัครราชทูต คราวนี้มี " . . . ไทยหนุ่ม ๆ 5 คน ไทยหนุ่ม ๆ เหล่านี้ล้วนแต่เป็นบุตรผู้มีตระกูลสูง และจะไปยังประเทศฝรั่งเศส เพื่อเข้าไปเล่าเรียนในมหาวิทยาลัย หลุยส์เลอกรัง . . ." ³

¹ โอลเน, "จดหมายเหตุคณะบาทหลวงฝรั่งเศสซึ่งเข้ามาตั้งครั้งแรกณดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช," ประชุมพงศาวดารภาคที่ 32, แปลโดย อรุณ อมาตยกุล (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร, 2468), หน้า 59.

² ยอร์ช เซเคส์, "หนังสือสัญญาค้าขายระหว่างประเทศสยามกับประเทศฝรั่งเศส," ประชุมพงศาวดารภาคที่ 34, แปลและเรียบเรียงโดย รองอำมาตย์ตรีสิน เฉลิมเผ่า (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร, 2469), หน้า 141.

³ ลานีเอ, "ไทยกับฝรั่งเศสเป็นไมตรีกันครั้งสมเด็จพระนารายณ์มหาราช," ประชุมพงศาวดารภาคที่ 27, แปลโดย อรุณ อมาตยกุล (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร, 2465), หน้า 178.

เพราะฉะนั้นจึงเห็นได้ว่าภาษากางประเทศได้ เข้ามามีบทบาทอย่างสำคัญต่อประเทศไทยตั้งแต่ในสมัยโบราณแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาฝรั่งเศสนั้นนับได้ว่าเป็นภาษาหนึ่งที่มีความสำคัญทั้งในทางการทูต การค้าขาย และการเมืองระหว่างประเทศไทยกับประเทศฝรั่งเศสตลอดมาเป็นเวลาช้านาน และด้วยความสำคัญของภาษาฝรั่งเศสดังกล่าวนี้เอง ในแผ่นดินของสมเด็จพระนารายณ์มหาราชแห่งกรุงศรีอยุธยา จึงได้จัดให้มีการสอนภาษาฝรั่งเศสขึ้น โดยมีบาทหลวงคาร์ซาร์ค (Abbé de Tachard) และบาทหลวงชัวซี (Abbé de Choisi) เป็นผู้ริเริ่มสอนภาษาฝรั่งเศสในโรงเรียนเป็นครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. 2215¹ ซึ่งมีผลทำให้คนไทยในวงสังฆราชาราชการและในราชสำนักสามารถคุยกันเป็นภาษาฝรั่งเศสได้ แต่หลังจากสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช บานเมืองเกิดความไม่สงบทำให้การสอนภาษาฝรั่งเศสต้องหยุดชะงักไป และกลับมาฟื้นฟูอีกครั้งหนึ่งในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ โดยลักษณะของการสอนภาษาฝรั่งเศสนั้นได้ออกมาในรูปแบบของโรงเรียนสอนศาสนา เช่นเดียวกับในระยะแรก จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2420 บาทหลวงโคลอมเบ (Abbé de Colombet) จึงได้สอนเฉพาะภาษาฝรั่งเศสอย่างเดียวโดยไม่เกี่ยวข้องกับการสอนศาสนาขึ้น²

ด้วยเหตุที่การเรียนภาษาต่างประเทศ ถือได้ว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อคนไทยเช่นกัน ดังนั้น ใน พ.ศ. 2471 กระทรวงธรรมการจึงได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรการศึกษาของชาติ โดยแบ่งหลักสูตรมัธยมปลายออกเป็น 3 แผนก คือ

๑. . . 1. แผนกกลาง เรียนวิชาสามัญทั่วไป เหมือนหลักสูตรเดิม
2. แผนกภาษา เรียนหนักไปทางภาษาต่างประเทศ อย่างอื่นให้เบาลง บางอย่างก็งดสอนเสียเลย

¹ สีทชา พินิจภูวดล, และ อุษา กรทับทิม, ภาษาศาสตร์ประยุกต์ในการสอนภาษาฝรั่งเศสในฐานะภาษาต่างประเทศ (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2521), หน้า 15.

² เรื่องเดียวกัน.

3. แผนกวิทยาศาสตร์ เรียนหนักทางวิทยาศาสตร์ . . ."¹

จากหลักสูตรฉบับ 2471 นี้ทำให้การเรียนภาษาต่างประเทศได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม คือ มีกำหนดให้เรียนอย่างเอกและอย่างโท ส่วนในแผนกภาษาต้องเรียนถึงสองภาษา คือ อย่างเอกหนึ่งภาษา และอย่างโทหนึ่งภาษา โรงเรียนต่าง ๆ ส่วนมากมักจะกำหนดภาษาฝรั่งเศสเป็นวิชาโท ทำให้ภาษาฝรั่งเศสมีความสำคัญอย่างเห็นได้ชัดตั้งแต่ พ.ศ.2473 เป็นต้นมา หรือให้ความสำคัญในการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสเท่าเทียมกับภาษาอังกฤษ แต่ครั้งเมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง ความจำเป็นในการใช้ภาษาฝรั่งเศสในภูมิภาคแถบนี้ลดน้อยลง ภาษาฝรั่งเศสจึงกลายเป็นวิชาเลือกสำหรับผู้เรียนทางเตรียมอักษรศาสตร์ หรือศิลปะ โดยเฉพาะใน 2 ปีสุดท้ายในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ตามที่กำหนดในหลักสูตรปีพุทธศักราช 2498 หลักสูตรปีพุทธศักราช 2503 และหลักสูตรปีพุทธศักราช 2518

อย่างไรก็ตามในปัจจุบันภาษาฝรั่งเศสยังคงมีความสำคัญอยู่ ดังที่ท่านรองอธิบดีกรมวิสามัญศึกษา เมื่อปี พ.ศ.2512 ได้กล่าวว่า ". . . ความจริงภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าภาษาอังกฤษที่เราถือเป็นภาษาบังคับใช้ในโรงเรียน และยิ่งกว่านั้นประชาชนจำนวนไม่น้อยในโลกที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสในการสื่อความหมาย ส่วนมากใช้ภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาสำคัญทางกฎหมาย การทำสัญญาระหว่างประเทศ . . ." ²

¹ กระทรวงศึกษาธิการ, ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ 2435-2507 (กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท., 2507), หน้า 301. (ที่ระลึกในวันครบรอบ 72 ปี ของกระทรวงศึกษาธิการ วันที่ 1 เมษายน 2507).

² คำปราศรัยของรองอธิบดีกรมวิสามัญศึกษาแก่ครูสอนภาษาฝรั่งเศสในพิธีเปิดการอบรมครูสอนภาษาฝรั่งเศส ณ วิทยาลัยวิชาการบางแสน, 8 พฤษภาคม 2512. (พิมพ์คัด) (ไม่เรียงหน้า).

การสอนภาษาฝรั่งเศสแต่เดิมนั้นเป็นการสอนแบบเก่า โดยเน้นหนักไปที่การท่องจำ และกฎไวยากรณ์ ซึ่งวิธีการสอนแบบนี้เราเรียกว่า แบบขนบนิยม (méthode traditionnelle) คือวิธีการสอนที่ครูให้นักเรียนหัดอ่านในหนังสือแบบเรียน ให้คำศัพท์ คำแปล นักเรียนเป็นเพียงแต่ผู้ฟัง นักเรียนมีโอกาสพูดน้อยมาก อย่างไรก็ตามนักเรียนก็มีโอกาสอ่านและเขียนพอสมควร มีการใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนการเขียนน้อยมากหรือไม่มีเลย ดังนั้นการสอนด้วยระบบขนบนิยมนี้จึงยึดถือการสอนหลักไวยากรณ์และการแปลเสียมากกว่าที่จะเป็นการสอนภาษาที่จะนำไปใช้ในการสื่อความหมายได้ แต่อย่างไรก็ตามการสอนภาษาคด้วยวิธีขนบนิยมนี้ไปตรงกับจุดประสงค์ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในสมัยก่อนคริสต์ศตวรรษที่ 20 คือ เรียนและสอนภาษาต่างประเทศเพื่อให้ทราบถึงวัฒนธรรมที่มีมาแต่เดิมของมนุษยชาติ (le complément de culture humaniste et classisante) ¹

ต่อมาในตอนต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 ระหว่างปี ค.ศ. 1920-1930 ได้มีการเคลื่อนไหวในทวีปยุโรปเพื่อต่อต้านวิธีการสอนภาษาคด้วยวิธีไวยากรณ์-แปลหรือขนบนิยมขึ้น และได้มีผู้พยายามคิดค้นวิธีการสอนภาษาสมัยใหม่ขึ้นโดยใช้วิธีที่เรียกว่า วิธีตรง (méthode directe) ² ซึ่งหมายถึงการสอนภาษาโดยให้นักเรียนได้เข้าถึงภาษานั้นโดยตรง คือให้ไ้เรียนจากเจ้าของภาษาจริง ๆ โดยไม่มีการแปลเป็นภาษาแม่ ในการสอนแบบนี้เน้นด้านการอ่านก่อนและอธิบายความหมายของสิ่งที่อ่านไปนั้นเป็นภาษาต่างประเทศ โดยชี้ให้เห็นจากของจริงที่หาได้ในห้องเรียนหรือจากรูปภาพที่เตรียมมา หรือด้วยการแสดงท่าทางประกอบตลอดจนเน้นให้มีการฝึกพูดปากเปล่ามากขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและพัฒนาวิธีการสอนภาษาต่างประเทศมาเป็นแบบวิธีตรง (méthode directe) โดยการนำเอาวิชาภาษาศาสตร์และจิตวิทยาเข้ามาช่วย กล่าวคือ ในการเรียนภาษาต่างประเทศนั้น

¹ F. Debyser: Introduction, Guide pédagogique pour le professeur de français langue (Paris: Hachette, 1971), p. 6.

² Robert Lado, Language Teaching; A Scientific Approach (Bombay-New Delhi: Tata McGraw-Hill Co., 1964), p. 4-5.

ให้เน้นหนักในด้านการพูดเสียก่อน ส่วนการเขียนนั้นตามมาทีหลัง อีกทั้งให้นักเรียนศึกษาโครงสร้างของภาษานั้น (ไม่ใช่เรียนคำต่อคำ) ให้นักเรียนหัดสนทนาโดยใช้ประโยคพื้นฐานซึ่งเจ้าของภาษาใช้อยู่บ่อย ๆ รวมทั้งให้นักเรียนได้หัดฟังหัดพูดประโยคเหล่านั้นบ่อย ๆ จนเกิดเป็นนิสัย เพราะฉะนั้นการสอนภาษาสมัยใหม่จึงเน้นในด้านการเลียนแบบ (imitation) และการท่องจำ (mémorisation) ประโยคสนทนาที่เป็นพื้นฐานในภาษานั้น อีกประการหนึ่งเมื่อมีการศึกษาค้นหาอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนเพื่อเน้น การพูด การฟัง มากขึ้นเช่นพวกเครื่องแปล แผ่นเสียง ฟิล์มภาพนิ่ง สิ่งเหล่านี้จึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการสอนภาษาวิธีสอนภาษาที่คิดค้นปรับปรุงใหม่ดังกล่าวนี้ได้ใช้กันมาจนกระทั่งถึงปัจจุบัน

วิธีสอนภาษาที่คิดค้นปรับปรุงใหม่ถือได้ว่าเป็นวิธีสอนแบบใหม่ (méthodes modernes) ซึ่งเรียกชื่อต่าง ๆ กันออกไป เช่น โอดิโอ-ลิงกัวล (Audio-lingual) หรือ ออแรล-โอแรล (aural-oral) ส่วนในภาษาฝรั่งเศสเรียกว่า เมทอด โอดิโอ วิซัวล (méthode audio-visuelle) และ เมทอด โอดิโอ-ออรัล (méthode audio-orale) วิธีสอนแบบใหม่นี้มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้เรียนตามธรรมชาติ โดยเริ่มการเรียนการสอนภาษาจากทักษะในการฟังและการพูดเสียก่อน จากการเรียนแบบนี้ผู้เรียนจะได้ทักษะครบทั้ง 4 ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่านและเขียนตามลำดับ การที่จะให้ผู้เรียนได้ทักษะครบทั้ง 4 อย่างนั้นจำเป็นจะต้องนำวัสดุอุปกรณ์มาช่วยในการสอน ทั้งนี้เพื่อผู้เรียนจะได้เรียนจากประสาทสัมผัสทั้งสองอย่างรวมกัน คือ หูได้ยิน ตาได้เห็นพร้อมกันไป

เมื่อมีทฤษฎีในการสอนภาษาแบบใหม่ ๆ ขึ้นมา ก็ได้มีนักการศึกษาและนักภาษาศาสตร์ สร้างแบบเรียนภาษาฝรั่งเศสสำหรับนักเรียนต่างชาติออกมามากมายด้วยกัน นอกจากนี้ยังมีศูนย์การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการสอนภาษาฝรั่งเศสแก่ชาวต่างชาติแห่งประเทศไทย ฝรั่งเศสหลายแห่ง ที่ได้พยายามผลิตคู่มือสำหรับใช้สอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกออกมาหลายชุด เช่น CREDIF (Centre de Recherche et d'Etude pour la Diffusion du Français) ได้ผลิตแบบเรียนภาษาฝรั่งเศสระบบโสตทัศนศึกษาสำหรับนักเรียนชาวต่างชาติทุกระดับ เป็นต้นว่า บงจัวร์ ลีน (Bonjour Line) สำหรับเด็ก วัว เอ อิมาช เทอ ฟรองส (Voix et Images de France) สำหรับเด็กวัยรุ่นและ

สำหรับผู้ใหญ่ที่เริ่มตนเรียนภาษาฝรั่งเศส และชุด เคอ วีฟว วัว (De Vive Voix) สำหรับเด็กวัยรุ่นและผู้ใหญ่เช่นเดียวกัน นอกจากนี้ยังมีอาจารย์จากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ได้ผลิตแบบเรียนภาษาฝรั่งเศสแบบโสตทัศนศึกษาสำหรับนักเรียนต่างชาติเหมือนกัน เช่น ซี โมเช (G. Mauger) ได้ผลิตตำราชุด เลอ ฟรองเซ เอลาวี (Le Français et la vie) และ เมอซิเออร์ กานเปล (Monsieur Capelle) ได้ผลิตตำราชุด ลาฟรองซงของดีแรคต์ (La France en Direct) อย่างไรก็ตามแม้ว่าเนื้อหาของหนังสือแต่ละเล่มจะแตกต่างกันออกไป แต่จุดประสงค์หลักก็คือ ต้องการให้ผู้เรียนมีความสามารถในการฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาฝรั่งเศสได้รวดเร็วขึ้น ตลอดจนรู้จักโครงสร้างของภาษา ถ้อยคำ และสำนวนภาษาฝรั่งเศสที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

สำหรับการสอนภาษาฝรั่งเศสในโรงเรียนรัฐบาลของประเทศไทยเราปัจจุบันนี้ ได้เปลี่ยนเป็นวิธีการสอนแบบใหม่คือ การใช้วิธีโสตทัศนศึกษา (Méthode Audio-Visuelle) โดยใช้นั่งหนังสือ ลาฟรองซงของดีแรคต์ (La France en Direct) เป็นหนังสือแบบเรียน ภายหลังจากที่หน่วยศึกษานิเทศก์ ภาควิชาภาษาฝรั่งเศสของกรมสามัญศึกษา ได้ทำการทดลองสอนภาษาฝรั่งเศสในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2-3 ณ โรงเรียนมัธยมศึกษาแบบประสม สามเสน วิทยาลัย ในปีพุทธศักราช 2513 โดยใช้วิธีโสตทัศนศึกษาแบบเรียน วัว เอ อิมาจ เคอ ฟรองซ (Voix et Images de France) ด้วยความร่วมมือของศูนย์วัฒนธรรมและความร่วมมือทางเทคนิคของสถานเอกอัครราชทูตฝรั่งเศส¹ ในการสอนภาษาฝรั่งเศสแผนใหม่โดยใช้นั่งหนังสือ ลาฟรองซงของดีแรคต์ (La France en Direct) นี้ได้ยึดหลักตามวิธีโสตทัศนศึกษา ที่มุ่งฝึกทักษะการฟังและการพูดให้แก่ นักเรียนก่อน เมื่อนักเรียนเกิดความเข้าใจสภาพการณ์แล้วจึงเริ่มทักษะการอ่านและการเขียน ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะสนองวัตถุประสงค์ของหลักสูตรปีพุทธศักราช 2518 ของกระทรวงศึกษาธิการ คือ

¹ หน่วยศึกษานิเทศก์ ฝรั่งเศส, โครงการทดลองสอนภาษาฝรั่งเศสชั้น ม.ศ.2-3 ในโรงเรียนมัธยมแบบประสม สามเสนวิทยาลัย, 2515. (อัครสำเนา), หน้า 10.

1. เพื่อให้สามารถฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาง่าย ๆ ที่เกี่ยวกับสิ่งรอบ ๆ ตัวหรือชีวิตประจำวันได้
2. เพื่อให้เข้าใจรูปร่างและการเปลี่ยนแปลงของรูปไวยากรณ์ในภาษาเท่าที่พบในประโยคที่เรียน
3. เพื่อให้เข้าใจวัฒนธรรมของชนชาติซึ่งเป็นเจ้าของภาษาตามสมควรแก่ระดับอายุของผู้เรียน
4. เพื่อให้เป็นพื้นฐานที่จะศึกษาภาษานี้ในขั้นสูงต่อไป ¹

จากวัตถุประสงค์ของหลักสูตรพุทธศักราช 2518 ดังกล่าวนี้อเอง หน่วยงานนี้เทศกจึงได้ปรับปรุงบทเรียนขึ้นใหม่ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับครูและนักเรียนไทยมากขึ้น เรียกว่า ลาค็ปตาซียง เคอ ลา ฟรองซซองคีแรคค์ (L'Adaptation de la France en Direct) หรือ ลาฟรองซซองคีแรคค์ (La France en Direct) ฉบับปรับปรุงแก้ไข (Adaptation) ทั้งนี้เพื่อที่จะ

1. ช่วยเหลือครูผู้สอนให้เตรียมการสอนและทำการสอนได้ง่ายขึ้น เนื่องจากคู่มือครูฉบับที่เป็นภาษาฝรั่งเศสใช้ภาษาที่เข้าใจได้ยาก
2. ให้นักเรียนทำการฝึกฝนภาษาฝรั่งเศสซึ่งเป็นภาษาต่างประเทศได้ง่ายและเร็ว ²

สำหรับแบบเรียน ลาค็ปตาซียงเคอ ลาฟรองซซองคีแรคค์ (La France en Direct) นี้เป็นแบบเรียนวิธีโฮสต์ทัศนศึกษาสำหรับชาวต่างชาติที่ เมอซีเออร์ กาเปล (M. Capelle) ได้จัดสร้างขึ้น โดยสำนักพิมพ์เอกซซ็อง ฮาแซต (Hachette) แบบเรียนลาค็ปตาซียงเคอ ลาฟรองซซองคีแรคค์ (La France en Direct) นี้ได้แบ่งออกเป็น 4 ชุด แต่สำหรับนักเรียนชั้น ม.ศ.4-5

¹ กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 (พระนคร, 2518), หน้า 69.

² Le Bureau des Inspecteurs du Ministre de l'Education, La France en Direct "Adaptation" (Bangkok: n.p., 1977), p. 3-4.

ใช้แบบเรียนนี้เพียง 2 ชุดเท่านั้น คือ ชุดที่ 1 ซึ่งมีอยู่ 20 บท และชุดที่ 2 อีก 8 บท โดยมีอุปกรณ์ประกอบการสอนการเรียน ดังนี้

- เทปประกอบบทเรียน (bande magnétique) ซึ่งมีบทสนทนา (dialogue) แบบฝึกหัดการฝึกกระสวนไวยากรณ์ (Exercices Structuraux) และการออกเสียงที่เป็นปัญหา (Phonétique)
- ฟิล์มประกอบบทเรียน (film fix)
- รูปภาพติดกระดานผ้าสักหลาด (tableau de feutre et figurines)
- คู่มือครู (fichier d'utilisation)
- หนังสือนักเรียน (cahier de l'élève)
- หนังสือรูปภาพจากบทสนทนา (cahier d'images)

นอกจากนี้ในการสร้างแบบเรียนลาฟรองซ์ของคีแซคต์ (La France en Direct) ดังกล่าว เมซีเออร์ กาเปอล (M. Capelle) ได้สร้างแบบเรียนสำหรับผู้เรียนในกลุ่มประเทศต่าง ๆ ดังนี้คือ กลุ่มประเทศที่ออกเสียงภาษาอังกฤษ (pour anglophones) กลุ่มประเทศแถบเยอรมัน (pour germanophones) และกลุ่มประเทศนอร์ดิก (néerlandophones) สำหรับประเทศไทยเรานั้นใช้แบบเรียนร่วมกับกลุ่มแรก คือ กลุ่มที่ออกเสียงภาษาอังกฤษ (anglophones) ทั้งนี้เพราะถือว่านักเรียนเรียนรู้อังกฤษมาก่อนแล้ว

อย่างไรก็ตามในการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสแบบใหม่นั้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่ สิ่งที่มีความสำคัญมากที่สุดได้แก่ วัสดุอุปกรณ์การสอน หรือสื่อการสอนนั่นเอง ซึ่งถ้าหากว่าการนำหรือการใช้สื่อการสอนมาประกอบในการสอน การเรียน มีปัญหาหรืออุปสรรคเกิดขึ้นแล้ว ก็จะทำให้การเรียนการสอนหย่อนประสิทธิภาพและไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ด้วยเหตุนี้ การสอนภาษาฝรั่งเศสแบบใหม่แม้ว่าจะ เป็นวิธีการสอนที่ดีก็ตาม แต่ทว่าเมื่อนำมาใช้ในประเทศไทยแล้วคาดว่าจะเกิดปัญหาขึ้นหลายอย่างหลายประการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศกำลังพัฒนา ยังไม่สามารถจัดหาอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีราคาแพงมาใช้ประกอบ

การสอนได้ หรืออาจจะเป็นด้วยความไม่พร้อมในด้านบุคลากรหรือครูผู้สอน ตลอดจนอาคารสถานที่ที่ใช้ในการเรียนการสอนก็เป็นได้ ซึ่งด้วยเหตุผลทั้งที่คาดคะเนมานี้เองทำให้ผู้วิจัยคิดว่า การสำรวจปัญหาเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนในการสอนภาษาฝรั่งเศสระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของโรงเรียนรัฐบาลในเขตการศึกษา 8 ในครั้งนี้เป็นเรื่องจำเป็นและคงจะช่วยให้ทราบข้อเท็จจริงบางประการ ในอันที่จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการสอน การเรียนภาษาฝรั่งเศสทั่วประเทศได้อย่างแน่นอน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาชนิดและจำนวนสื่อการสอนที่ครูผู้สอนวิชาภาษาฝรั่งเศสใช้ประกอบการสอน
2. เพื่อศึกษาความต้องการของครูผู้สอนเกี่ยวกับสื่อการสอนสำหรับวิชาภาษาฝรั่งเศส
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการเลือก การผลิต และการใช้สื่อการสอนในการสอนวิชาภาษาฝรั่งเศส
4. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการใช้สื่อการสอนในการสอนภาษาฝรั่งเศส
5. เพื่อศึกษาอุปสรรคเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์การสอนและศึกษาสาเหตุที่ครูไม่ใช้อุปกรณ์บางชนิดประกอบการสอน
6. เพื่อรวบรวม เสนอข้อคิดเห็น และเสนอแนะเพื่อการแก้ไขปรับปรุงให้การเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้จำกัดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่เป็นตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตการศึกษา 8 ซึ่งมี

ทั้งหมด 8 จังหวัดด้วยกัน คือ เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง พะเยา แม่ฮ่องสอน
แพร่ และน่าน

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยก็ได้แก่ ครูอาจารย์ที่ทำการสอนภาษาฝรั่งเศสของ
โรงเรียนรัฐบาล ในเขตการศึกษา 8 ประจำปีการศึกษา 2522

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. จะช่วยให้ทราบถึงชนิดและจำนวนสื่อการสอนที่ครูผู้สอนวิชาภาษาฝรั่งเศสใช้
ประกอบการสอนว่ามีอะไรบ้าง
2. ทราบความต้องการของครูผู้สอนเกี่ยวกับสื่อการสอนสำหรับวิชาภาษาฝรั่งเศส
3. ทราบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการเลือก การผลิต และการใช้สื่อการสอน
ในการสอนวิชาภาษาฝรั่งเศส
4. ทำให้ทราบถึงประสิทธิภาพในการใช้สื่อการสอนในการสอนภาษาฝรั่งเศส
5. ทำให้ทราบอุปสรรคเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์การสอน และสาเหตุที่ครูไม่ใช้
อุปกรณ์การสอนบางชนิดประกอบการสอน
6. ผลของการวิจัยครั้งนี้ นอกจากจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อครูผู้สอนภาษา
ฝรั่งเศสทั่วประเทศแล้ว ก็ยังจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานในเทศก์ ภาควิชาภาษาฝรั่งเศส
ผู้บริหารโรงเรียน ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้อง ในอันที่จะปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส
แบบโฮตัทศศึกษาให้ได้นผลดียิ่งขึ้น และโดยเฉพาะเพื่อเป็นประโยชน์โดยตรงแก่ผู้เรียนภาษา
ฝรั่งเศสที่จะเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. สร้างแบบสอบถาม

- 1.1 ศึกษาค้นหาความรู้เกี่ยวกับการสอนภาษาฝรั่งเศส จาก หนังสือ
เอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 1.2 ศึกษาหลักการใช้สื่อการสอนในการสอนภาษา จากเอกสารทั้งของไทย และของต่างประเทศ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อการสอน
- 1.3 นำความรู้ ข้อเท็จจริงจากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างแบบสอบถาม
- 1.4 นำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแก้ไข
- 1.5 นำแบบสอบถามไปใช้ทดลองกับครูสอนภาษาฝรั่งเศสโรงเรียนเตรียม-อุดมศึกษา จำนวน 6 คน และโรงเรียนอุทอง 1 คน เพื่อแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2. การสุ่มตัวอย่างประชากร

เนื่องจากโรงเรียนรัฐบาลในเขตการศึกษา 8 ที่สอนภาษาฝรั่งเศสมีทั้งหมด 26 โรงเรียน และจำนวนครูที่สอนภาษาฝรั่งเศสมีเพียง 48 คนเท่านั้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงไม่ได้สุ่มตัวอย่างประชากร แต่ได้นำประชากรที่มีอยู่ทั้งหมดมาใช้เป็นประชากรในการทำการวิจัย

3. นำข้อมูลที่ได้ออกมาหาค่าร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล และขอเสนอแนะ

คำจำกัดความ

1. สื่อการสอน หมายถึง เครื่องมือและวิธีการช่วยในการสื่อความหมายใ้แก่ผู้เรียนที่จัดโดยครูและนักเรียนเพื่อเสริมการเรียนรู้ เครื่องมือการสอนทุกชนิดจัดเป็นสื่อการสอน เช่น หนังสือในหอสมุด โสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ สไลด์ फिल्मสตริป รูปภาพ แผนที่ ตลอดจนวัสดุของจริง และทรัพยากรจากชุมชน เป็นต้น

2. ศูนย์สื่อการศึกษา หมายถึง ศูนย์บริการสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ ซึ่งรวมทั้งในด้านการผลิตการใช้ การให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนเป็นที่ประชุมอบรม เพื่อให้การเรียนการสอนด้วยสื่อศึกษามีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

3. การสอนภาษาฝรั่งเศส หมายถึง การสอนภาษาฝรั่งเศสแบบใหม่หรือแบบโสตทัศนศึกษา (méthode audio-visuelle) โดยมีการนำสื่อการสอน เช่น เครื่องเล่นเสียง ฟิล์มสตริป เครื่องฉายฟิล์มสตริป ภาพ เป็นต้น มาใช้ช่วยในการสอนการเรียนรู้ โดยมีหนังสือ ลาฟรองซของคีแรคค์ (La France en Direct) ของ เมอซีเออร์กาเปล์ (M. Capelle) เป็นหนังสือแบบเรียน

4. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตการศึกษา 8

5. เขตการศึกษา 8 หมายถึง เขตการศึกษาของจังหวัดในภาคเหนือ ซึ่งมีทั้งหมด 8 จังหวัดด้วยกัน คือ เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง พะเยา แพร่ น่าน และแม่ฮ่องสอน

6. ครู หมายถึง ครูที่สอนภาษาฝรั่งเศสชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ของโรงเรียนรัฐบาลในเขตการศึกษา 8 ประจำปีการศึกษา 2522